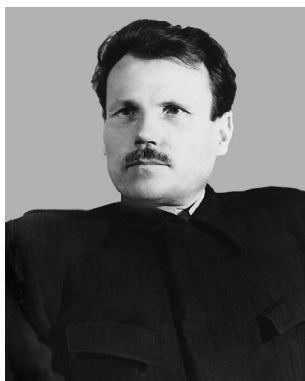

А. С. Півненко

Довгаль Олександр Михайлович

ДОВГАЛЬ Олександр Михайлович (14 (27). 01. 1904, ст. Дебальцеве, нині місто Донец. обл. – 12. 03. 1961, Харків) – графік і живописець. Заслужений діяч мистецтв УРСР (1951). Член АРМУ (1925–32), СХУ. Закін. Харків. худож. інститут (1929; викл. *О. Маренков, І. Падалка, С. Прохоров*). Працював у галузях сатир. журнал. («Безвірник», «Глобус», «Червоний перець», усі – 1920–30-і рр., «Піонерія», 1955) та газет. («Соціаліст. Харківщина», 1940–50-і рр.) графіки, станк. і театр.-декорац. живопису. Викладав у Харків. худож. інституті (1931–33). Учасник респ., всесоюз. та міжнар. виставок від 1927. Персон. – у Харкові (1940, 1958), Києві (1958), Чугуєві (Харків. обл., 1959). Ліногравюри Д. вирізняє монум. форма, декоративність, нац. нар. традиції, напружений ритм чорно-білих штрихів, лаконізм образ. мови. Від 2-ї пол. 1930-х рр. приділяв увагу сюжет. лінії, динаміці подій, реаліст. трактуванню образів. Під час 2-ї світової війни створював агітвікна. Після війни співпрацював із видавництвами, ілюструючи твори укр., рос. та зарубіж. авторів (техніки – строгий рисунок пером, чорна акварель). Ілюстрації Д. вирізняються динамічністю композицій, гостротою соц. характеристики епохи, ситуації та дійових осіб. У книжк. графіці прагнув передати психол. першооснову літ. твору, створивши іл. до казки «Івасик Телесик» в обробці П. Тичини (1946), казки «Руслан и Людмила» О. Пушкіна (1949), повісті «Кінець підземного міста» Я. Кальницького, зб. оповідань Марка Вовчка (обидві – 1954) та С. Васильченка (1960), поеми «Енеїда» І. Котляревського (1960), романів «Юрко Крук» П. Коз-ланюка (1952) і «Мир» Ю. Янов-ського, повісті «День отця Сойки» С. Тудора (обидва – 1956) та ін. Окремі роботи зберігаються в НХМ, Дніпроп., Сум., Микол., Харків., Лебедин. (Сум. обл.) ХМ, Одес. картин. галереї.

Основні твори

ліногравюри – «Естакада» (1923), «Попільниця» (1926), «Розподіл пайка» (1927), «І. Франко з вуглярем» (1955); серії літографій – «Соціалістичний Харків» (1934–37), «Класики світової культури» (1939–60), «Шляхами війни» (1942–44); кольор. літографії – «Т. Шевченко пише автопортрет», «Т. Шевченко в Петербурзі серед представників літератури, мистецтва і науки» (обидві – 1939); серія акварелей «Суворовці» (1945–48); портрети – «Художник Й. Дайц» (1944), «Прозаїк М. Сказбуш» (1945), «Поет А. Малишко» (1948); шаржі – «Художник Д. Шавикін пише автопортрет» (1945), «Автошарж» (1948); серія естампів – «На будівництві Дніпрогесу» (1929–32); плакати – «Примусимо куркуля здавати хліб державі» (1930), «Містери з безробіття мають дивіденди» (1931), «Все для фронту» (1941), «От де, люди, наша слава, слава України» (1942), «Відбудуємо рідний Донбас» (1947); серія плакатів на тексти Т. Шевченка «Вражою злою кров'ю волю окропіте!» (1942).

Рекомендована література

1. Довгаль Олександр Петрович: Каталог виставки графіч. творів. Х., 1959;
2. Безхутрий М. М. Олександр Петрович Довгаль. К., 1962;
3. Мистецькі шляхи Харківщини: Альбом. Х., 1998.

Бібліографічний опис:

Довгаль Олександр Михайлович / А. С. Півненко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-20410>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).